

STORTINGET

Representantforslag 192 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Marian Hussein og Grete Wold

Dokument 8:192 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marian Hussein og Grete Wold om en samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene basert på likeverdige parter og uten bøter

Til Stortinget

Bakgrunn

Det rapporteres stadig om utskrivningsklare pasienter som fyller opp norske sykehus, og man ser stadig flere oppslag om pasienter som skrives ut for tidlig.

Medieoppslagene forteller om en samhandlingsreform som butter, og der tiltakene som finnes, ikke løser problemene. Kommuner som ikke har tilstrekkelig kapasitet til å ta imot pasientene som sykehusene mener er utskrivningsklare, ender i dag opp med å betale høye bøter. Dette er midler som heller burde vært brukt på å bygge opp og styrke tiltak i egen regi.

Samhandlingsreformens mål om å flytte oppgaver fra sykehusnivå til kommunene har mye for seg. Særlig dersom pasientene reelt er ferdigbehandlede og utskrivningsklare. Dessverre ser man at det i dag er store uenigheter i en rekke kommuner på begge sider av bordet. Mange kommuner rapporterer om sykehus som skriver ut altfor tidlig, noe som i praksis fører til en forventning om minisykehus i kommunene. Dette er hverken god pasientbehandling, sunt for kommuneøkonomien eller god økonomistyring.

Det er ubalanse i samarbeidsrelasjonen da det er sykehusene alene som sitter med definisjonsmakten. Særlig rundt psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert be-

handling er det svært vanskelig å fastslå når pasienten er «ferdigbehandlet/utskrivningsklar» på sykehusnivå.

I 2019 fikk sakene om bøter stor oppmerksomhet, og daværende helse- og omsorgsminister Bent Høie uttalte følgende i VG:

«Det er ikke gjennom bøter og betaling vi skal gi den beste behandlingen til pasienten. Det er feil å tro at det lønner seg for den ene parten å drive å skyve pasientene fram og tilbake.»

Han uttalte videre at ordningen skulle frys, og at planen var at ordninger med bøter skulle avskaffes helt når helsefelleskapene var på plass. Dette har så langt ikke skjedd.

Gjennom mange år førte betalingsordningen til færre betalingspliktige overliggerdøgn ved sykehusene, men de to siste årene har det gått motsatt vei.

Antall overliggerdøgn per år på somatikk har samlet sett for helseforetakene gått fra 59 629 overliggerdøgn i 2019, til 68 571 overliggerdøgn i 2022. Samme utvikling ser man i Oslo, der man i Avisa Oslo 6. februar 2023 kunne lese at man i 2022 var tilbake på samme nivå som i 2018, med 4 541 betalingspliktige liggedøgn, noe som tilsvarer hele 24,1 mill. kroner.

På oppdrag fra KS har Møreforskning og Høgskolen i Molde utarbeidet rapporten «Sykehus og kommuners arbeid med utskrivningsklare pasienter – Et møte mellom to verdener?» (Møreforskning Molde AS: Rapport nr. 2005. 2020). Der kan man lese at blant de kommunalt ansatte sykepleierne og informantene fra tildelingskontorene vurderes utskrivningstidspunktet som noe for tidlig. I de kvalitative intervjuene blir det pekt på at det hadde vært en fordel for pasientene å få en dag eller to ekstra på sykehus.

Det er også ulik oppfatning mellom helsepersonell på sykehusene og i kommunehelsetjenesten om hvorvidt pasienter skrives ut som følge av kapasitetspress på sykehusene. Sykehuspersonell mener dette i liten grad er tilfelle. Blant personell i kommunehelsetjenestens vises det til et høyere antall utskrivinger før helgen og en oppfatning om at pasienten og ytre forhold tillegges mindre vekt enn kapasitetspress på sykehuset.

Kommunene rapporterer om manglende likeverd i kommunikasjonen mellom sykehus og kommune. De opplever at betalingsplikten for utskrivningsklare pasienter forsterker en maktubalanse. At en part kan forplikte den andre parten til betaling, blir trukket fram som en årsak til at partnerskapet ikke oppleves som likeverdig.

Det må sørges for likeverdige rammebetingelser for kommunen og spesialisthelsetjenesten. Kommunene får år for år stadig større ansvar uten at det følger penger med.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen avvikle ordningen med betaling for utskrivningsklare pasienter, og i den planlagte sykehus- og samhandlingsplanen foreslå tiltak som sikrer bedre overganger mellom kommune og sykehus og færre reinnleggelser.

29. mars 2023

Marian Hussein

Grete Wold